

1983-84 Lt - Hemst.mot nr 1 - Leu.

LAG- OCH EKONOMIUTSKOTTETS BETÄNKANDE nr 15 /
1983-84 med anledning av ltl Mirjam Öbergs m.fl.
hemställningsmotion till landskapsstyrelsen om åtgärder som vidgar möjligheterna för kvinnor i skärgården att starta egna företag.

Landstinget har den 19 november 1983 inbegärt lag- och ekonomiutskottets betänkande över nämnda motion. Utskottet, som i ärendet hört regionplanechefen Gunda Åbonde-Wickström, utvecklingssekreteraren Veronica Johansson och jämställdhetssekreteraren Birgitta Pettersson, får i anledning härav anföra följande.

I likhet med motionärerna har utskottet konstaterat att det skett en stor utflyttning från skärgårdskommunerna under de senaste årtiondena. Framst har det varit ungdomar som flyttat från skärgården och flertalet av dessa ungdomar var kvinnor. Det kan även nämnas att bland återflyttarna är det färre kvinnor än män.

För att belysa befolkningsutvecklingen i skärgården dels som helhet och dels fördelningen mellan kvinnor och män har utskottet medtagit följande uppgifter.

Skärgårdsbefolkningens utveckling under åren 1950 - 1982.

År				
1950	4.531	personer	bosatta	i skärgården
1960	3.783	"	"	"
1970	2.785	"	"	"
1980	2.452	"	"	"
1981	2.442	"	"	"
1982	2.415	"	"	"

(Källa: Åland i siffror 1982 - 83, administrativa byrån, landskapsstyrelsen)

Fördelningen dels totalt och dels kvinnor i åldern 15-64 år:

	Totalt		Kvinnor			
	1970	1981	1970		1981	
Skärgårdskommunerna	1.714	1.435	797	46 %	629	44 %
Landskommunerna	5.859	6.856	2.749	47 %	3.255	47 %
Mariehamn	5.792	6.538	2.975	51 %	3.374	52 %
Hela Åland	13.365	14.829	6.520	49 %	7.258	49 %

(Källa: ekonomiska sekretariatet)

Utskottet har i likhet med motionärerna kunnat konstatera att skärgårdens befolkning kontinuerligt har minskat. I synnerhet befolkningsutvecklingen vad gäller kvinnor är alarmerande. Enligt utskottets mening bör kraftfulla åtgärder vidtas för att om möjligt vända denna utveckling. Grundförutsättningen för en livskraftig skärgård är att ungdomar stannar kvar. En viktig funktion för att uppnå detta syfte har fram förallt skolorna, eftersom dessa kan skapa de grundläggande attityderna hos ungdomarna och därmed medverka till att sprida information om vilka utkomstmöjligheter det finns i skärgården.

Målet bör även vara att inte längre ha typiska manliga och kvinnliga verksamhetsfält. Därför bör våra skärgårdssamhällen vara sammansatta så att män och kvinnor arbetar sida vid sida. Ett steg i denna riktning är att de i motionen åsyftade åtgärderna beträffande rådgivning och handledning för att starta egna företag bör förutom till kvinnor även ges åt ungdomar.

Utskottet förutsätter att landskapsstyrelsen medverkar till en samordning av olika instansers åtgärder. Bland annat skolorna, ekonomiska rådet, Ålands företagarförening r.f., Ålands handelskammare, jämställdhetsdelegationen och skärgårdskommunerna bör aktivt samarbeta i denna för skärgårdens utveckling så viktiga fråga.

Ledamoten Söderholm har inte omfattat utskottets förslag att godkänna klämmen

och har anmält avvikande åsikt. Han ansåg att klämmen borde ha följande lydelse: att Landstinget hos landskapsstyrelsen hemställer om att åtgärder vidtas för att underlätta för ungdomar i skärgården att starta egna företag.

Med hänvisning till det anförda föreslår utskottet

att Landstinget hos landskapsstyrelsen hemställer om att åtgärder vidtas för att underlätta för kvinnor i skärgården att starta egna företag.

Mariehamn den 5 april 1984.

På lag- och ekonomiutskottets vägnar:

Barbro Sundback
ordförande

Bert Häggblom
sekreterare.

Närvarande vid ärendets avgörande behandling: ordf. Sundback, v.ordf. Mattsson, ledamöterna Nordlund och Söderholm samt ersättaren Björklund.